

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BACS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZEK HIVATALOS POLITIKAI KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

A bajai utcával szemközt Falezene-féle ház, hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények ineszendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:

DR. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt
Naptáriknak egész évre 9 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1.50
Helyes szám ára 10 kr.

A kötelező polgári házasság megszavazva.

Egy egész halom sürgöny fekszik előttünk f. hó 21. és 22-éről, melyek bennünket a főrendihazban lefolyt szavazásról értesítenek. Az egyik napon négy szótöbbséggel megszavazták a főrendek a törvényjavaslatot általánosságban, masnap részleteiben. Még ugyanezen sürgönyutódítást vettünk arról, hogy a képviselőház az összes egyházpoltikai javaslatoknak a nyári évad alatti letárgyalását határozta el.

Mindebből azt az örvendetes tényt kell levonnunk, hogy amaz áldatlan igazalom, mely évek óta tart s az utóbbi hónapok alatt valóságos nemzeti lázzá nőtte ki magát, végre le fog csillapulni s a nemzet hozzá láthat igazi nemzeti intézményeinek tovább építéséhez. Mert valljuk be, ha a kötelező polgári házasság s ezzel egybefüggő javaslatok a modern haladás el nem odázható kérdései is, s ha mindjárt ezen kérdések szerencsés megoldása emeli is Magyarországot a kulturáramok sorába, mégsem ezen politika képezi a nemzeti haladás szükségletét s a tulajdonképi magyar politika egészen más irányu törvényhozást igényel.

A nemzeti politika nem a kormány

táborában virul s onnan ne várjuk a magyar állameszme kiépítését. Wekerle kozmopolitikus sikerei előtt főt hajltunk s halásak vagyunk ama nagy küzdelemért, melyekkel sikerült a fanatizmus és előítélet kielestett fegyvereit megcsorbítani s európai kulturkérdéseket megoldani.

De ha méltán öllheti is magára a győzelem gladiator jelvényeit: joga van báberaira lehevni, ezzel missióját be is fejezte.

A nemzeti sebek orvoslását reá nem bízhatjuk. Láttuk avatatlanságát s hazafias szempontok iránti színvakságát a borossebesi király-válaszok és Kossuth temetése alkalmából.

Nem vonunk le semmit érdemeiből, de igazságosak vagyunk hibái iránt is. Az egyházpoltikai sikerekért üdv s elismerés osztályrésze, a nemzeti politikán ejtett sebekért elégtételt kérünk tőle.

De ne most, midőn a nagy harc után a győzelem előnyeit biztositja. Az egyházpoltika még függő kérdéseit intézzük el nyugodtan, szenvedély nélkül.

Az állami anyakönyvezés s vallás-szabadság olyan appendixei a kötelező polgári házasságnak, mely nélkül az csonka mű lenne.

Ezek megoldására a nyári évad éppen alkalmasnak mutatkozik.

Tünjék le azután a csuf vallási vszály a láthatárról s kezdjünk végre hozzá a magyar politika kiépítéséhez.

Szakelőadás az okszerű baromfityenyésztésről.

Parthai Géza, az országos baromfityenyésztési egyesület igazgatója, gazdasági egyesületünk kérelmére f. hó 18-án délután 5 órakor az okszerű baromfityenyésztésről a vármegye székházának nagytermében szakelőadást tartott. E közérdekű előadáson nem nagy, de előkelő közönség jelent meg, hogy hazai baromfityenyésztésünk apostolát meghallgassa. Parthay közel két órán keresztül beszélt igazi hévvel és lelkesedéssel a baromfityenyésztés ügyéről. Előadását a következőkben ismertetjük:

A baromfiakról, egyáltalában a baromfityenyésztésről — ugymond — igen hiányosak hazánkban a fogalmak, pedig a baromfiaknak élete, fejlődése, tenetani szerkezete és rendkívüli nagy alakulási képessége tudományos, hasznosságuk pedig gazdasági szempontból feltehetően nagy fontossággal bír.

Darwin, a híres angol tudós is igen nagy hasznát vette korszakot alkotó teoriájának megállapításánál, baromfityenyésztő volt. Baromfityenyésztési ismeretek nélkül bizony sok dolgot nem tudott volna megfejteni.

A baromfiak gyors fejlődésük, könnyen megközelíthető tulajdonságuknál fogva igen alkalmasok termelési tudomány, főleg pedig állattenyésztési feltevések gyakorlati kipróbálására.

A baromfiaknak tudományos célokra szol-

előre a lábadat, hogy tartod két kezdedben kifizetve a leveletem és nézős el fölötté összevont szemöldökkel. Látom, hogy jó magasra emeled Stefánia frizurát, fekete fejedet és jól gunyosra vontad halványpiros, keskeny szájadat. Látom és sajnálom, hogy csak képzeltben csodálhatom e poseban a te híres szép alakodat és nem láthatom színről-színre nagy szabásu, telt és igen fehér arczodat, melyhez oly jól illik ez a gunyos vonás. — Sajnálom, hogy nem lehetek ott, ámbár — tudom, — ha ott lennék, nem mutatnád, hogy érdemesnek tartod gunyos arczkifejezést felvenni, hanem egyszerűen elnevetnéd magad, azt mondanád, hogy:

— Quelle idée, ma chère?! És a dolog egyelőre be lenne fejezve.

De így, jól tudom, — csak megállsz egy darabig, csak mosolyogsz gunyosan, sőt talán el is tűnedez lassan a mosoly és megmarad a te szép arczod úgy az összevont szemöldökkel, halványnak, gondolkodónak. Igen, igen, el fogsz merengeni egy kicsit bizonyára; nem szokásod ugyan, de most az egyszerű megteszed. És gondolkozzál is Margit gondolkozzál és emlékezzél.

Emlékezzél arra az időre, amikor itt voltál közöttünk, amikor még a kis jegyző, meg a hirtelenszöke hóriborgas doktor mondták, hogy

„elragadó” vagy, amikor a „Schreiner és fia” czég alkalmazottjai hagyták ott hirtelen elvröszöd arczal a vevőket, hogy az ajtó előtt elshuhanó világos, magas alakod után nézhesenek, amikor hogy . . . no igen, amikor Bánáth Józsi virágait tüzögtetett elől a ruhade. rekad surahbetéjére.

Emlékezzél.

Emlékezzél arra a nagy sétára, melyet mi, néhány leány, meg néhány fiatalember együtt tettünk egy nyári délutánon a Kalváriára. Emlékezzél rá, hogy — míg mi többiek a fűbe heveredtünk, — te meg Józsi odább mentetek. Én meg utánatok néztem és észrevettem, hogy milyen szép pár vagytok. Azután később haza akartunk menni és én felkerestelek titeket. Ott találalak beuneteket a szémalom megett állva. Józsi hirtelen lehajolt egy pipacsért, mely — mellesleg mondva — nem volt sokkal vörösebb, mint ő, te meg úgy álltál ott, napernyődre támaszkodva. A fekete hajkoronád, melyet hiúságból nem viseltél divatosan, nem látszott, mert fehér szalmakalap volt a fejedben, mely az arczod is beárnyékolta. A fejedet is lehajtottad. És így, a hogy ott álltál, amikor nem is reprezentálódott valami kitűnően királynői alakod, mert előre voltál hajolva, amikor a szemeidet, a te legnagyobb szépségedet nem is láthatom, így valloftam be ma

TÁRCZA.

Mit csinál Józsi.

— Levéltörődék. —

(A „Zombor és Vidéke” eredeti tárczája.)

Kedves Margitom! Magadról ezutal azt írod mindössze, hogy férjedtől győlyörű bontonokat kaptál és az új ruháddal Árvai remekelt. Kérdeni meg annyit kérdész, hogy nem tudom, mire felelek előbb. De tudom is édes barátóm, hogy nem olvastad át a megírás után a leveledet, mert különben így nem küldöd el. Tudod-e mit vettem benne észre? Hogy roppant sok benne a törlés, de abból nagyon jól betűzhettem ki a folyton ismétlődő két szót: „Mit csinál . . .” Azután rendesen valami hihetetlenül közönyös kérdés jön. Végre a levél legvégén mégis befejezést nyer az a mondat. Ott áll esatnem olvashatatlann, gyorsan odavetett, halvány betűkkel, hogy „Mit csinál Józsi?”

És tudod-e te édes asszonybarátném, hogy ebből a kérdésből meritek én feleletet az én kérdéseimre, hogy: boldog vagy-e, szereted-e férjedet stb. stb.?

Látom, hogy teszed most egy fél lépéssel

gáló fejtegetése után áttér azoknak hasznosságai illetve mezőgazdasági fontosságára. A baromfi-tenyésztés mezőgazdasági fontosságát — úgy mond — mi sem igazolja jobban; mint az, hogy jelenleg primitív állapotában is, a statisztika és közgazdasági adatok tanúsága szerint, kivitel szempontból a legutóbbi évben is többet jövedelmezett az országnak 9 millió frittal, mint a rozs; 11 m. frittal, mint a kukorica; 15 m. frittal, mint a repeze, zab, szilva; 13 m. frittal, mint a dohány; 19 m. frittal, mint a szőlő; 7 m. frittal, mint a gyapjú-termelés; 18 m. frittal, mint a juh; 17 m. frittal, mint a lókitétel. Nem csak nálunk van ez így, hanem pl. az északamerikai Egyesült államokban is, hol a baromfi-tenyésztés jövedelme többet tesz ki a buzatermelés jövedelménél. Kétszer annyit ad, mint a tejgazdaság és gyapot-termelés jövedelme, sőt még a vas- és acél-ipar hasznát is felülmúlja.

Behatóan ismerteti ezután a nyugati államok baromfi-tenyésztési viszonyait, amiből azon következtetésre jut, hogy Európában hazánknak igen fontos szerep jut a baromfi-termények előállításában. Különösen a hustermelés fokozását ajánlja, amiben ugyszólván konkurencia nélkül dolgozhatnak a nyugati piacokon, hol mindig bevételre lesznek utalva, mivel a nagy fogyasztást a megfelelő állomány termelése sohasem fedezheti. Tájékoztató dolognak tartja Magyarországon a baromfi-tenyésztést tojástermeléssel kezdeni, mivel baromfi-kereskedelmi viszonyaink és vasuti összeköttetésein ma még annyira rendezetlenek, hogy a külföldi piacokra, a tojáskereskedésnél szükségelt gyorsaság hiánya miatt, mindig csak értékelenebb árval mehetünk. A tojástermeléssel csak akkor foglalkozhatunk, ha kereskedelmi és szállítási viszonyaink annyira rendezve lesznek, hogy tojásterményekkel 14 napon belül már a piacra juthatunk. Ma ez nem lehet, tehát azt az időt be kell várni, addig pedig előnyösebb a hustermeléssel foglalkozni.

Ezek után áttér a baromfiak direkt és indirekt hasznára. A baromfi-tenyésztést gyümölcsészettel és méhészettel kapcsolatban tűni ajánlja, mert így egy és ugyanazon területről háromszoros hasznot lehet élvezni. E három termelési ág nemcsak hogy egymásnak kárára nincsen, sőt a legnagyobb előnyére van, mert egymást segíti.

Körülményesen kifejti ezután, hogy hazánk mennyire alkalmas a baromfi-tenyésztésre s ennek dacára mégis mily primitív állapotok vannak nálunk.

A kezdetleges viszonyokon való javításra kétféle módot ajánlott: a jobb tenyészanyag használatát és a szakszerű tenyésztést.

A tenyészanyagról szólva, hazai közön-

gannak először amugy igazában, hogy remek szép vagy. És tudod-e miért? Mert szép arcodat, melynek halvány mozdulatlansága mindig zavarólag hatott rám, rózsás pir ütötte el, mert kicsi szájad szívből, kedvesen, a gany legkisebb nyoma nélkül mosolygott s mert a mozdulatodban, a hogy közeledtemkor hirtelen kissé lesütötte a fejedet, valami nálad szokatlan, kimondhatatlanul bájos zavar látszott.

Hazamenet ezután valótól nekem édesen hosszán . . .

Igaz gyönyörrel hallottalak először életben gyorsan, megdöglötlenül, szélesen beszélni, élvezettel éreztem, hogy simul folyton hozzám puha karod, hogy ér olykor, amint lehajolsz hozzám, bizalmasodva homlokomhoz a frou-froud. S mikor hazakisértél, a kapu alatt, a félhomályban egyszerre csak melegen éreztem nyakam köré fonódnia a karodat és arcomra tapadni a szájadat, forrón, lehetetlenül csaptak meg a nálad osodálatos, áradzó szavak:

— Édesem, nem is tudtam, hogy ilyen boldogság létezik a világon.

Persze, azóta se láttalak úgy többet. Másnap volt ezután a kaszinóból. Te a fehér delainruhában, melyben a télen Ilona nővéred esküvőjén pompáztál, a fehér rózsacsokorral elől a kivágás felett úgy néztél ki, mint egy

séges baromfiállományukat zagyva keresztezésnek és degeneráltnak tartja, melyet okvetlenül javítani kell helyes tenyész kiválasztás és folytonos vérfrissítés által. A vértel-frissítésnél is előnyösebbnek tartja a nemes anyaggal, vagyis a közönséges tojó-beromfiaknak nemes kakasokkal való keresztezését. Szól ezután a nemes fajtákról általában és ezeknek két nagy csoportjáról, a haszon- és díszfajtákról. Megmagyarázza a gazdasági fajták kellekeit s mint ezen céloknak legjobbja megfelelőt, a tyukok közül ajánlja a Plymouth és Langshan, a kacsák közül a Peking-kacsa, a ludak közül az Emdeni és a pulykák közül a Bronz-pulyka-fajt. E baromfi-fajták tisztán tenyésztésre, nemkülönben keresztesítési célokra is sokkal előnyösebben használhatók föl, mint a mi közönséges baromfianyagunk.

Ezek után áttér a tenyész-törzsek és egyedek helyes kiválasztására, majd a költés és fiatal állatok fölnevelésének tudnivalóiról szól és végül a baromfi-betegségekről, ragályokról és ezek gyógy- és óvmódjairól szólva megemlíkezik a földművelési kormányzatnak a hazai baromfi-tenyésztés emelése körül eddig tett intézkedéseiről.

Parthay nagyerdeki előadásáért a jelen voltak megtapsolták és zajosan megéljenezték, egyesületünk elnöke pedig meleg szavakban mondott neki köszönetet szives fáradozásáért arra kérve őt, hogy megyénk több heijén tartson ily előadásokat. Parthay tekintettel arra, hogy tanyai gazdálkodási viszonyaink felette kedvezőek a fajbaromfi-tenyésztés négyben való felkarolására, megígérte, hogy összel, midőn gazdaközönségünk a mezei munkával nem lesz annyira elfoglalva, az egyesület titkárával nagyobb körutat tesz a megyében, hogy gazdáinkat a fajbaromfi-tenyésztés felkarolására és egy baromfi-export vállalat megalakítására buzdítsa. — Parthay Zomborból még az nap elutazott.

A zombori állami főgymnasium tornaversenye.

Csáky Albin gróf, volt vall. és közközt. miniszter tudvalevőleg nagy súlyt kívánt a test ésszerű, rendszer fejlesztésére fektetni azért, hogy a testgyakorlás iránt széles körű érdekltséget keltsen, már két ízben országos tornaversenyt rendeztetett. Azóta az egyes intézetek az év végi tornavizsgálatot verseny alakjában tartják. A helybeli főgymn. mult évi tornaversenye is fényesen sikerült, de az

királyné; fenségesen, impozánsan szép voltál. Mindenkiné a szeme rajta csüggött. Sokat táncoltál és körtödt, mint rendszeren, gavalérok serege ólalkodott. Egyszerre csak — már úgy az első négyes felé járhatott, — egy alacsony, fekete fiatalember lépett a terembe, akit mi nem ismertünk.

Egynehányan összesugtak, hogy ez az, aki a nemrég elhunyt öreg Kerethy birtokát az örökösöktől megvette. Mi lányok megnéztük egyszer és úgy találtuk, hogy eleg csinos, sőt sötét bőrével, homlokábaeső, szénfekete hajával érdekes jelenség. Csak te nem néztél feléje, mert tudtad, hogy meg néz téged, mint minden ki, aki meglát. Csakugyan a közeledbe is jött lassanként.

Nem voltam messze tőled és hallottam ahogy bemutatta magát:

— Littai Fenyéry Pál.

Azután táncolt veled és később együtt sétáltatok. Ő folyton az arcodba nézett és beszélt; te is lehajtottad kicsit hajkoronás fejedet és érdeklődést affektálva, mutogattad fehér fogaidat, miáltal legyeződ lassan, egyformán hajolgtatott a kebledre tűzőtt virágok felé.

— Hogy mulattat új udvarlód? kérdeztem, mikor közeledbe jutottam és egyedül voltál.

ez idei sok tekintetben tulszárnyalta a mult évit.

Demetrovits Sándor főgymn. r. tornatanító a Budapestben, 1893. évi szept. havában megtartott tornajátéktanfolyamot kitüntetéssel végezte s már ott feltűnt ügyességével. A tanfolyamon szerzett tapasztalatait az ez idei tornaversenyen már érvényesítve fúadságot nem ismerő odaadással készítette elő az ifjúságot a versenyre, melynek fényes sikerében 6 maga fúadsága jutalmát lelta, az ifjúság kimondhatatlan örömet találta, a szépszámu nézőközönség nemes szórakozást talált.

Valóságos népünneppé kezd válni s létjogosultságának elő jele is feltűnt már a mezéskálacos sátor alakjában.

A versenyt a válogatott közönség kényelmesen szemlélhette végig a számozott ülőhelyekről.

Jelen volt a főispánon kívül, az érettségi vizsgálat alkalmából ez intézethez kiküldött kormánybiztos, Kármán Mór dr. egyetemi tanár s a közközt. tanács tagja, továbbá Platz Bonifác dr. szegedi tank. kir. főigazgató.

Az egész ifjúság felvonulása, a szabadgyakorlatok, a tornajátékok gyönyörű képet nyújtottak.

A szorosan vett verseny tétellei a következők voltak: pozna- és kötélhúzás, függés-kezes, gyorsfutás 100, 150 és 200 m. távolságban, távolság és magas ugrás, kötélhúzás, sulydobás és birkozás.

Miuthogy a versenybíróbizottság csúsz a napokban fog végeresímen dönteni, a győztesek neveit csak a következő számban közölhetjük.

A verseny-bizottság tagjai voltak: Pilassanovits József, Raisz Lajos, Balogh Ernő dr., Gerevits Gusztáv, Rácz Soma és Kiss Béla urak.

Az ülőhelyekből befolyt összeg körülbelül 60 frt.

Megemlítjük e helyen azt is, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter legújabb tanterületi tornaversenyek tartását rendelte el. Jövő iskolai év elején Szegeden, Kassán és Pozsonyban fog tartatni. A szegedi tanterületi tornaversenyt f. é. szept. utolsó napjaira tűzték ki, melyben a szegedi, debreczeni és budapestvidéki tankerületek középiskolái fognak részt venni a tanítóképzőintézetek és középkereskedelmi iskolák részvételével. Minden intézetből (tehát a zomboriból is) legalább 24 tanulóknak kellene menni. Nagy érdeklődéssel nézünk e nagyszabásu tornaverseny elé s reméljük, hogy a zombori ifjak megállják helyüket; elég biztosíték erre Do-

Te akkor már nem néztél se érdeklődve, se mosolygva, hanem nagyon szórakozottan.

— Eh, hát jól . . . egész jól, igen . . .

Azután lecsaptad a legyezőt.

— Gazdag, nagyon gazdag . . . mégis jó gazdagnak lenni, mi, cicázám . . . Éppen ma mondta papa, hogy Pestre kell mennem a nénihez; a táviróhivatálnál, vagy másutt kell alkalmazást keresnem . . . Kicsit mégis sajnálom most, hogy megbuktam a tanítónói vizsgán; tudod mégis jó, ha az embernek egy ruháralót nem kell egy hétig kunyorálni és megbeszélni. Ámbár gyerekekkel vesződni . . . c'est trop fort, que mai! . . . Szép és lusta vagyok, mint egy macska, azt mondta a tanár is, aki elvett volna, ha nem mondom meg neki, hogy ki nem álhatom. Minek is mondtam meg? hazudnom kellett volna. De hisz hozzá akartam menni, csak megmondtam . . . Megelégedhetett volna vele, hogy megkap, mi? Vannak meg furcsa szentimentális emberek a világon . . .

Csak hallgattalak és azt kérdeztem magamtól, hogy a te hideg, fehér babaarcod ugyanaz-e, mely tegnap oly rózsás és zavart volt, hogy édes, nyugodt hangod volt-e az, mely tegnap édes, fojtott remegéssel szólt szerelmi szörel, csókról, ölelésről . . .

Igen, az volt, ezt akkor hittem el, amikor

metrovits Sándor, kit Budapesten a tornajáték tanfolyamon ügyes mutatványai következtében már annyira ismernek, hogy mindenki csak zombori bácsinak nevezte.

Hirek.

Postai küldemények. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur öngyméltóságának utasítása folytán a temesvári m. kir. posta- és távirada igazgatóság meghagyta, hogy az itteni hivatalnál ezentúl a levélpostai küldemények, tehát ajánlott levelek is, egész napon át, reggel 8-tól este 9-ig vétessenek föl, dél 12-2-ig és este 6-tól 9-ig, a távirada szolgálatot ellátó tszűviselő teljesíti ezen felvételt. Hogy az utalványok napi zárata kellő pontossággal és biztonsággal legyen foganatosítható, egyben elrendeltetett, hogy a postautalványok és postatárak be- és kifizetések csak d. e. 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 5-ig közvettessenek. Jelzett újítás f. hó 25-én vagyis jövő hétfőn lép életbe.

Az ó-becsei plébános Fonyó Pál, mint említettük, a magyar népkör zászlószentelése alkalmával a templomban oly beszédet tartott, mely az ünnepély rendezőire sertő volt. A rendező-bizottság — a napokban ez ügyben ülést tartott s egyhangulag kimondta, hogy a kör választmányától a sértéstért elégtételt kér. Vasárnap lesz a választmány ülése s némelyek a plébánost ki akarják zárni a kör tagjainak sorából. — Itt említtük, hogy ugyancsak az ó-becsei plébánosra vonatkozólag az a hír jelent meg, hogy egy gyermeket nem akart eltemetni s ma a plébános kijelenti, hogy káplánját ő utasította az elhunyt Berenta Francziska eltemetésére.

A „Bácskaer Volksblatt“ ezim alatt megjelenő helybeli német lap sértő gyanúsítással illeti lapunk szerkesztőjét a miert hogy fáját nyomdát állít föl s a „Zombor és Vidéke“ ellen is illetlen kifakadásokat közöl. Lapunk szerkesztője megtette a szegedi kir. törvényszék mint sajtóbírósnál a följelentést Oblát Károly szerkesztő s nyomdatulajdonos ellen.

Vadallatias férj. Sikár József topolyai lakos, ki embergyilkosság miatt már egy ízben 5 évet töltött Ilhaván, vadhátságban élt Babi Verona nevű asszonnyal. Sikár azonban kutyasló bánt élete párjával, miert is az faképnél hagyta bőszer férjét. E miatt meg Sikár annyira dühbe jött, hogy eles baltával felfegyverkezve indult az asszony felkeresésére. Meg is találta s a baltával úgy ütötte szegény teremtést agyba-főbe, miszerint vértől borultan

összerogyott. Állapota oly veszelés, hogy az orvos állítása szerint a reggelt nem éri meg. Sikárt a csendőrség elfogta. Sikárnak fia mult évben egy férfit agyonszurt s most az is rab-ságban van.

„A forrongó Erdély“ ezim alatt megírt s lapunk f. évi 43. számában közzétett vezércikkünk, mint sajnálattal értesültünk félreértésre adott alkalmat, s ezzel szemben kötelességünknek ismerjük kijelenteni, hogy semmi sem állott távolabb a czikk írójától, mint e czikkben levont következtetéseket zombori görög keleti vallásu polgártársainkra érteni. Mi egy perezig sem kételkedünk, s hála isten erre okunk sincsen, városunk szerb nemzetiségű polgárainak a magyar haza iránti odaadó hűségében, intact hazafiságában. Azt az skasztófát az oláh hazafülnöknek szántuk, s e véleményünkben azt hisszük zombori szerb ajku polgártársaink is osztozkodnak. Azért hát béke velünk, s kérünk mindenkit, hogy jövőben czikkjeinket a kinek nem inge, ne vegye magára.

A legujabb katonai öngyilkosságot Bajáról jelentik lapunknak A jelentés így szól: Kis István közöshadseregbeli közkatonára agyonlőtte magát. Kis békés-gyulai illetőségű jómódu család tagja. Egyik bátyja hadnagy, a másik gazdatiszt. Hogy mi vitte a szegény ifjút a végzetes tetterre, azt nem tudják. Ha nem tudják a tett okát azok a hadseregbeli urak, kik a vizsgálatot vezették, — ugy kérdezzék meg a magyar katonák bármelyikétől, de ugy, hogy az illetőnek az igaz szóért ne kelljen büntetéstől tartania.

A kalocsai érsek fogadtatása alkalmával egy kellemetlen incidens is adta elő magát, a mit megrovás nélkül nem hagyhatunk. Nem akartuk e megrovással az ünnepesség hangulatát annak idején megromtani, de most, mikor az ügyetlenség szűlle jogos arhensioktól is tudomást vettünk, lehetetlen tovább a dolgot elhallgatnunk. Általánosán feltűnt, hogy az érseket kísérő szabadkai deputációt senki sem fogadta, hogy Szabadka város polgármestere és főkapitánya a tizenhetedik kocsin jöttek be a városba, s végül, hogy nevezettek az érsek tiszteletére adott díszbédőrlől hiányoztak. Hát ennek az a magyarázata, hogy az érsek fogadására egybegyűlt urak közül a szabadkaiakat senki sem vette észre, vagy nem akarta észrevenni, velük szemben a honéuröket senki sem tette, s így ök a városbázán vagy a plébánián való megjelenést, ne hogy tolakodásnak vétessék, nem is látták szátkésesnek, hanem jogos felháborodásukban másnap Zomborból el-, és Szabadkára haza mentek. Ugy halljuk, hogy

aggódtál, találgattál az ezentuli leveleiben. Hogy mondatd egyre-másra, hogy huszonkét éves vagy, hogy megöregszel, hogy Fenyéry nem „nyilatkozik“ stb. stb. Erről írtál mindig szép Margit és egyszer sem arról, hogy — mit csinál Józsi . . .

És végre, végre megjött az a leveled, melyben ujjongva írtad, hogy gazdag leszel, hogy férjhez mégy, hogy Fenyéry megkért! Örömmel, büszkén adtad ezt tudtokra, valamint azt is, hogy a kelengyéd nagyon szép és drága lesz, hogy az ebédlötök altdéutsch, a szalontok meg roccó lesz, hogy a Nemzetiben páholyt fogtok tartani és „jour“-od is lesz . . . és nem kérdezted most se, hogy — mit csinál Józsi . . .

És megvolt az esküvőd fényesen, pompásan, megvolt a nászutad hosszan, elegánsa; és most, mint egyéves asszony arról tudósítasz, hogy unod a nagy várost, hogy férjednek sok a dolga, de te lejjönél ide a birtokodra nyaralni, szalmaözvegynyedni és a mellett alig olvasható, halvány betűkkel vár, de kérdezed, hogy — mit csinál Józsi? . . .

Siegel Angyalka.

a szabadkaiak nagyban készülnek adott alkalommal egy esetleges zombori deputatio fogadására.

Véres verekedés. A kanális csárdában f. hó 17-én véres verekedés volt. Este-felé valaki betért a vendéglőshöz s vizet kért, mi fölött szövitva keletkezett ugy, hogy az idegen kést rántott ki zsebéből s a vendéglős keblébe szurta. A rendőri vizsgálat folyik e tárgyban.

Szocziálista mozgalmak a vidéken. Szabadkán, mint értesültünk „szocziálistikus“ mozgalom észlelhető. Mult vasárnap vörös falragaszokon „az egybehívók“ aláírással gyűlésre hívták össze az iparosokat és napszámosokat, de a rendőrség nem engedte meg a gyűlés megtartását. Most ujból a követező szövegű vörös plakátok olvashatók Szabadka utcáin: „Munkások figyeljete! A szabadkai általános munkásokat, ipari, mezői és kisiparosokat meghívjuk a Hungária-szálloda kerthelyiségében tartandó nyilvános gyűlésre. Saját érdekekben áll mentől tömegesebben megjelenni, mert ti vagytok hívatva magatokon segíteni és mástól ne várjatok semmit. Munkás segítés magodon, az Isten is megsegíti Üdvözlettel az egybehívók. Napirend: 1. A munkások helyzete. 2. A munkások követelése. 3. Egy munkáskör megalakításának megbeszélése. A rendőrségnek sikerült megtudni, hogy a dátum nélküli meghívó e hó 24-ére van tervezve s hogy az egybehívók Lajcsik Ádám, Keresztes Ferencz, Margit József és Takács Péter iparosok. Lajcsik Ádám a főbujtató, ki a rendőrség előtt nyíltan kijelentette, hogy teljes erejéből előfoga mozditani a szocziálist mozgalmat. A rendőrség a 24-ére tervezett gyűlést ismét betiltja és a vidéki munkásokat illetőségi helyeikre tolonczoltatja.

Pályázat van hirdetve jegyzői állásra a módosi járásbírósnál 2 hét alatt; iruoki állásra a b.-almási járásbírósnál 4 hét alatt; iruoki állásra a zombori törvényszéknél 4 hét alatt.

„Bácskaer Zeitung“ és nem „Zomborer Zeitung“ neve alatt jelenik meg vasárnapról kezdve Schleifer Ignác kiadásában és Hild Jakab szerkesztésével mellett az új német hetilap. A lapot kefelevonaton látván, nem tartozkodhatunk annak kijelentéséből, hogy jóval felette áll a vidéki német laposoknál színvonalának, s hogy e lap szerkesztésénél egyáltalán nem látszik szerepelni birni az olló. Tekintve megynék nagyszámú német ajku lakosságát, sok szerencsét kívánunk pályafutását megkezdő lapársunknak.

A zombori vasuti pályaház megnagyobbítását határozta el az államvasutak igazgatósága, tekintettel a baja-ujvidéki vonal által előidézendő forgalom emelkedésére. Mint halljuk egy fölveteli épület, mint a raktárhelyiségek kibővítése terve van véve, nemkülönben el van rendelve még egy vágánylerakása is. Az építési költségek harminczhatezer forintba lottek előirányozva.

Hymen. Petrovits Vida kisasszonyt eljegyezte Jankovics Dusan zombori lakos.

A szerb polgári dalárda ma azaz vasárnap 24-én majális rendez a sikárban.

Kinevezés. Henger István zombori lakos a szabadkai kir. törvényszékhez joggyakornokká lett kinevezve.

Tisza-szabályozási munkálatok. A Tisza-torokban, a Hármas-szigetnél tervbe vett magyaranyu munkálatokon kívül, — miről már a multkor megemlékeztünk — még több helyen végeznek mederrendezési, átvágási és partvédelmi munkálatokat. Iszapos, homokos a meder itt is, ott is, ugy, hogy nagy mértékben akadályozva van a hajók járása; éppen ezért már egy-két éve, hogy a földművelésügyi kormány kisebb-nagyobb szabályozási munkálatokat rendelt el a Tiszán, hol azóta szakközegok ellenőrzése mellett sorényen folyik a szabályozási munka. Jelenleg megynkben Zentánál és Adánál vannak folyamatosan nagyobb szabályozások. Adánál mederrendezés folyik, nagy munkaerővel és folyamómérnöki szakközegok jelenlétében. Ezekben a helyeken is eliszaposodott a meder. Két kotrógép dolgozik ott, több száz munkással, hogy a természet szülte akadályokat elhárítsák. A mederrendezéssel hihetőleg még az év folyamán készü lesznek. Magas rétegen

Józsi mellett mentünk el, kit ma feltűnően elhanyagoltál. Megrebbent ugyan egy kissé hosszú „sütét szempillád, mintha le akartad volna sütni azokat a mélységesen ragyogó fekete szemeidet, becsapódott hirtelen a logyeződ, a hangod meg elakadt egy percze, a hogy a Józsi csinos barna arca feléd fordult és szép kék szemei mereven, daczczal néztek rád.

Lassan, kimondhatatlan, öntudatlan bájjal fordítottad el fekete fejedet és szép fogaid egy percze kis piros alsó ajkadon lottek láthatók. — Azután egész este az idegennel mulattál, nagyon halvány és kokott voltál. Meg akartad őt hódítani te, ki akaratlanul is mindig hódítottál.

Persze, hogy sikerült. Mindjárt ott a bálban kezdtek el a sorsodra gondot viselő kedves nenikék találgatni, hogy: „Elveszi, nem veszi . . .“

Az a fiatal ur pedig a mi városkánkban maradt és vitte neked egyre-másra a virágoka, imeg az éjjeli zenét, de mivel hogy a do-log ennyiben maradt, a papád összapokoit téged és Pestre vitt, hogy „valami után nézz.“ Erre Littai Fenyéry Pál ur kapta magát, szintén Pestre ment és tovább udvarolt neked.

Emlékezzél, Margit, emlékezzél, hogy

rakódott le az iszap, különösen Zentánál, a Jenő-sziget alatt. Itt a múlt évben kezdődött meg a szabályozás, rendezési munka s azóta folyik serényen előre, úgy, hogy rövid idő múlva már mi sem fog az alsó tiszai hajózáskan utjában állani.

— Zombor szabad kir. város állandó választmánya a városi házépítész, kórház alap, szegény alap, városi nyugdíj alap, a Falcione Gyula féle ösztöndíj alap a következők, a városi szepitészeti alap és a különféle alapítványok 1893. évi zárszámadást megállapítván, erre vonatkozó véleményes javaslatát együtt az 1886. XXI. t. cz. 18 §. rendelkezéséhez képest f. évi június hó 21-től számítandó 15 napon át Gyurisits György főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthező és reá vonatkozó észrevetéseket ugyan ezen idő alatt a városi tanácshoz címezve benyújtaták. —

— A vármegyei Gazdasági Egyesület e hó 25-én és 26-án tanulmányi kirándulást rendez a pusztapékli és deszpót-szent-iváni rizstelepekre, nemkülönbön gróf Chottek Dezső ümeltőségának futtati uradalomába. E kirándulás programja a következők: 1) Indulás június hó 25-én reggel pont 1/6 órakor Zomborból, a Ferenc-csatorna apatini hidjától, ezen társulat „Pannonia” nevű hajóján 2) Erkezés délelőtt 1/11-kor Pusztapékliára és ott a rizstelep megsemlélése. 3) 12 órakor indulás Deszpót-szt.-Ivánra, utközben a Jegricka felső lecsapoló társaság alag csővezetési munkálatainak megsemlélése. 4) Deszpót-szt.-Ivánra érkezés 1 órakor az ottani új rizstelep megsemlélése után indulás a futtati uradalomba. 5) A futtati uradalom szemléje estig, éjjelrejut Futakon. 26-án a szemle folytatása, ennek befejezése után (miután a „Pannoniát” csak leutazásra áll rendelkezésünkre), a visszautazás az utközi megállapodás, esetleg pedig a résztvevők tetzése szerint fog történni.

— József főherceg Szabadkán. A honvédség népszerű főparancsnokja legmagyarabb főherceg folyó hó 18-án mint azt már múlt szomban jelöltük az esti gyorsvonattal Szabadkára érkezett. Az indóházban számos és előkelő közönség várta a magas vendéget. A törvényhatóság részéről megjelentek: dr. Vojnits István főispán, Mamuzsich László polgármester, Szalay Máttyás főkapitány, Vojnich Félix főjegyző és Jakobcsics Gyula aljegyző; a katonai parancsnokok közül: Bábólnai Lajos m. kir. honvéd ezredes, Joánovics György cs. és kir. huszársági őrnagy s a tisztikar. A vasuti kocsióbr br. Vécsy Sándor kíséretében kilépett főparancsnokot a közönség lelkes éljenzéssel fogadta, majd előlépett dr. Vojnits István főispán és Szabadka sz. kir. város közönsége nevében néhány szóval üdvözölte a népszerű főherceget, ki válaszában megköszönte a szíves fogadtatást és hangsúlyozta, hogy mindenkor örömmel jelenik meg ezen vendégszerető város falai közt, hová őt kedves emlékek fűzik. Ezután a főispán bemutatva a főhercegnek a városi küldöttség tagjait, s Bábólnai Lajos m. kir. honvédezedes jelentésének meghallgatása után főudvarmesterével a város díszfogatára szállott és a közönség folytonos éljenzései közt a nemzetiszínű zászlókkal fellobogozott Kossuth-utcán a „Bárány” szállodába hajtott. Másnap reggel 1/2 8 órakor a főherceg és kísérete a Tölgyfás erdő melletti Bukvágy legelőre hajtott, hola 6-ik honvéd gyalogezred helyb. zászlója felett szemlélt tartott s a katonai gyakorlatokkal teljesen megvolt elégedve. Innen vasajövet d. e. 1/2 11 órakor a főherceg és kísérete Millassin Jakab nyug. kir. járásbírónak a szegedi uton fekvő hírnemes virágok kertjét tekintette meg. Jásó bátyának egy 150 dr. rózsából összeállított óriási rózsza csakkorral lepte meg a magas vendéget, ki egy jó fél órát időzött a szemb-

nél-szebb virágok között s ezek tenyésztésére vonatkozólag mindenről felvilágosítást kért. Délben a „Bárány” szálloda dísztermében a főherceg ebédet adott, melyen jelenvoltak: br. Vécsy Sándor, főudvarmester, dr. Vojnits István főispán, Mamuzsich László polgármester, Millassin Jakab nyug. kir. jbró, Pakor Kálmán altábornagy, Bábólnai Lajos honvéd ezredes, Surányi Ferenc lov. honvéd ezredes, Joánovits György cs. és kir. alezredes, Zsivánovits Pál cs. és kir. őrnagy, Vörös Sándor honvéd őrnagy, Kiss Zsigmond honvéd őrnagy, Matyosovszky Máttyás parancs őrtiszt honvéd százados és Mamuzsich Máttyás prépost. A prépos plébános meghívásának történetét úgy adják elő Szabadkán, hogy mikor összeállították a névjegyzékét, akkor észrevették, hogy 13-an lesznek az asztalnál, kíségitőnek meghívták a prépostot.

— Kármán Mór dr. egyetemi tanár az országos közokt. tanács tagja mint kiküldött kormánybiztos f. hó 19-én városunkba érkezett, hogy a folyamatban levő év végi és az érettségi vizsgálatoknál jelen lehessen. F. hó 21-én jelen volt az V és IV.-oszt. osztályvizsgálatain. F. hó 21-én pedig az érettségi vizsgálatok. Az érettségi vizsgálaton Platz Bonifác dr., szegeditancker. kir. főigazgató elnökölt, Érettségire jelentkezett 7 tanuló. Egy az írásbeliek alapján szóbelire nem bocsátották. Kettő (Goldfáhn Mihály és Inotay László) jelenen; három (Arssenovits Miklós, Ergh Oszkár és Koch Béla) egyszerűen éretteknnek nyilvánították. Egy tanuló a természettanból 3 hónapra visszavetették.

— Névváltoztatások. Blumenthal Gusztáv zombori illetőségű komáromi lakos „Völgyi”-re, változtatta nevét belügyminiszeri engedéllyel.

— Sommás ügyviteli szabályok. Az igazságügyminiszerium kiadásában megjelenő Igazságügyi Közöny közlása a sommás eljárásról és a fizetési meghagyásokról szóló törvényekhez tartozó új ügyviteli szabályokat.

— Hymen. Szombaton június hó 25-én du. órakor vezette oltárhoz Szabatká. Károly m. kir. postatiszt és tartalékos hadnagy Pelikán Mariska kisasszonyt, Pelikán Lipót nyug. császári és királyi százados leányát.

— Pályázat. Pályázat van hirdetve titeli jbróságnál aljegyzői és bírói a zentai jbróságnál jegyzői és újvidéki tvtatóságánál jól 15 közigazgatási gyakornoki állásra.

— Komócsy József halála. Komócsy József, a Petőfi-Társaság alelnöke, modern lírai költészetünk egyik kiváló alakja, f. hó 19-én délután két órakor meghalt. Néhány nappal ezelőtt rozadás késsel megvágta a lábát, s tegnap már vérmérgézését konstaltt rajta orvosa. A seb megdagadt, nagy fájdalmakat okozott a betegnek, ma pedig oly rosszra fordult az állapota, hogy az orvos a legkomolyabb veszedelemtől tartott. Délután két órakor az orvos bajlólata teljesült: Komócsy nagy kínok között meghalt. A Petőfi-Társaság nyomban összehívta a választmányt, amelynek több tagja küldöttségileg tiszeltgett a 'öpolgármesternél, hogy a megboldogult földi maradványainak díszes sírhelyet kérjen. Az Otthon írók és hírlapírók köre kitűzte a gyászlobogót, koszorút tett a ravatalra, testületileg résztvett a temetésen s a kör nevében alkalmasint Rákosi Jenő elnök mond beszűtatott. A ravatalt az elhunyt Andrassy-uti lakásán állították föl. Zala György a halott arcáról gipszenyomatot készített. A temetés csütörtökön délután négy órakor volt nagy résztvétel mellett.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) elyemgyára Zürichben, a privátmegrendelő lakására közvetlenül szállit: fekete, fehér, és szines selyemszöveteket, meterenként 45 krtól 11 ft 65 krig póstabér és vámtmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban). Minták póstaforduzóval küldetnek. Szajezba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

— Az egyforintosok bevonása. Az egyforintos államjegyek bevonása valószínűleg már július elsején fog megkezdődni. E héten a két pénzügyminiszer meg értekezni fog a törvény keresztülvitelének módzatai felett, s a vonatkozó rendelkezést már a jövő hét elején ki fog bocsátani. A beváltás valószínűleg gyors egymásutánban fog történni, mert már az év fele elmúlt s a hátralévő félévben még száz millio forintot kell bevonni.

A közönség köréből.†)

A zombori selyembubó-raktár.

(Üdvözllet a csonoplai doktornak, nem a tamburásnak.)

A „Bácska” utolsó számában Kabos Márton csonoplai községi orvos aláírásával, egy 130 soros közlemény jelent meg a fenti címmel.

Ezen közlemény, majdnem minden sorában személyemmel oly modorban foglalkozik, a melyre én a választ érdemesnek nem tartanám, de reklámszámba menő nagybangu tudományfigotgatását szó nélkül nem hagyhatom.

A gubóraktár eltávolításának tárgyalásánál a selyemtenyésztő felügyelőséget képviselő orvosakértől megyei fizikus nem szorul bizonyára ily kaliberű támogatásra, bár Kabos uram felszólalása az őt semmit sem értő ügyben kissé szokatlan. Nem is gyanusitunk mikor azt mondjuk, hogy a stréberség jellegét hordja magán, mikor a községi orvos a megyei fizikusnak akar mindenáron kedvezkedni.

A tudományos fejtegetésekre nem bocsátjukozom, mert felnőttek oktatása hátlatlan dolog és különben is nem ide való, — de amennyit laikus ésszel is föl lehet fogni, azt nem hallgatom el.

Hát először is jó Kabos uram, legyünk tisztába a következőkkel: a bűz legyen bármilyen, az egészségére jó nem lehet, — ahol szerves anyag rothad, ott bűz van, — egy épület, melyben gubók szárítva lesznek, kell hogy bűzzel telítve legyen, hogy az egész környék levegőjét bűzössé teszi, annak kimutatására nem kell vegyi műszer, — a zombori gubóraktár alig két éve van használatban, tehát statisztikailag kimutatni nem lehet, hogy „évek folyamán” hány ember betegedett és halt meg a környéken, és végre milyen egészségügyi észrekre vall az, hogy egy raktárt, gyárat, telepet csak akkor távolítsunk el, ha az emberek jó része a környéken megbetegednek vagy pláne elhal, de a veszőly bekövetkezése ellen előre ne védekezzünk. Ezeket bővebben demonstrálni föllesleges.

Eddigél csak tamburásról volt híres Csonoplya, de mióta Kupuszínának csillagdat, Krusevichnak bába-képző intézetet, Bogojevának pénzüverdőt, Bikitynek meg szakmai gyárat ígérték, úgy bizonyára a III-ik tudományegyetem Csonoplyán lesz felállítva, mert ott teremnek a tudósok, — mint a suba gallér. Aki ebben egy mákszemnyit is kételkedik, az olvassa el a „Bácska” számaint, ott nemcsak higienikus eszmefuttatásokat talál Csonoplyáról a világba röpitve, hanem nyílt véleményeket is. Vennak ott zsebben maradt nem nyílt vélemények is.

Szűrnyen nevezetes az a Csonoplya, mert csak most tudjuk meg, hogy van ott kérem meg „művelt közönség” is, kikben az orvos iránti bizalom megingott, — tehát egy erős (nem „laza”) egy sima (nem „bodros”) egy születelt (?) magyarsággal irt (tehát nem „germanizáló”) hírlapi czikkre van szükség, hogy a „megingott reputációt” ki keljen reparálni. Hogy tudja meg a világ, — no meg az a konok Nemes-Militics is, ahol szintén kellene a bizalmat kissé reparálni, — hogy Csonoplyán tudják, miszerint van plus és minus hő, van kémikai száradás, hogy selyembubó, ha szárad, illetve ha bomlik, az illatos parfüm (kérjen red patenset „csonoplai bouquet” czim alatt), hogy vegre Csonoplyáról be fogják bizonyítani hosszasan (tehát nem „röviden”) alaposan (nem „felületesen”) és tisztán (tehát nem „zavaró-

*) E rovat alatt közölttekr nem vállal felelősséget a szerk.

„an“), hogy a bűz az egészségre szükséges valami.

Hogy a csonoplyai langesztek ily későn születtek, vagy csak most tör ki szellemük a véka alul, mely eddig talán el volt nyomva? De hát a csetet száz féle rendszere mire való, a csatornák bűzt elzáró számos készülékei mire jók, — mikor ez mind bliktri ahhoz a hohenhaimi tudomány és alaposság szülte fölfedezéshez, hogy a bűz az egészségre nemcsak közömbös, hanem még hasznos is. Mert hogy ártalmas-e, azt csak úgy lehet elhinni ha legalább 130 sorban szakszerűleg lesz bebizonyítva a „Bácskában“, vagy legalább egy tucztat bűzben elsatnyult embert elevenen vagy holtan be tudunk mutatni.

Különbön amint halom Csonoplyán a tudomány ez új Mekkájába készülnek áthelyezni Budapestről az egészségügyi congressust, ahol demonstrálva lesz, hogy a gyógyszerek kilencz tizedrésze nem ár almas az emberi szervezetre. Mert hogy mennyi és miként adogáltatik, ha már gyógyszer a neve, az bliktri! Ott az arsent — mert foghagyma szagu, ha megpörkölik — a rostélyosra hintve fogják enni, a strichnint csonoplyai czukorkák czime alatt (alá Kugler czukorkák) az uri dámák fogják szopogatni, a salátóra Croton olajat fognak önteni, no meg a csonoplyai híres tamburás karcos helyett vitriolt fog pilyizálni. Ha ebben valaki még kételkedni mer, az olvassa el Eulenburg 26 kötetes Realencyclopédiáját, de egy szuszra, azt ott mind megtalálhatja. Igaz, hogy egy kissé megfordítva, no de az mellékes valami Csonoplyán.

Evald uram (Zomborban jól ismerik,) amint halljuk, szerződést is kötött már Csonoplyán „nyiltan tiltakozó“ és az „orvosi bizalmat reparáló“ aesculap hősével, aki részére tartályokban gyógyezélú belőlegzéare fogja expediálni az ártatlan ammoniák gázt. Tünkre vagy téve örökre Nemes-Militics, hogy nem ismerted és nem méltányoltad kellőleg az ujkor e csoda szülöttét, hogy vonakodtál és nem sietlét kebledre ölelni e gigái talantumot, miként szivták volna a híres Frey-házban (pedig már meg is volt véve előre e czéla) a jótékony ammoniák gázokat, hol azelőtt ferbi mellett még a menyecskék is itták a militicsi karczost.

Füstbe ment szép remények, elhervadt előre font koszoruk, hol fogtok ismét életere kelni, ha Csonoplyán ismét szük talál lenni a tudomány e dárdásának! ? Azért ideje még nem mult, olvassa el Csonoplyá apraja nagyja a „Bácska“ 48-ik számát, (mily ominosus szám 48!) és az „orvosba helyezett megintgott bizalmat“ állítsa helyre, (ha ugyan volt eddig bizalom?) siessen elismerni lakójának nagy talentumát, mert a tudományt skatulyába nem lehet beszorítani, az kítör és eget — akarom mondani jobb állomás. kér!

Csonoplyán nem tudja, mi vár még rá. A patikus bezárja majd a boltot és selyembűbő raktárt fog felállítani az iskola, templom és község háza közé, — az előjárósággal az élen az egész község az országúton az eperfákon fog tanyázni, mert más dolga ugy sincs, a jegyző még vadászni so megy, a pap, postás, tanító a selyemhernyókkal fog napestig bibelődni és végre mikor majd szarad a gubó, midőn az egész környék zsebkeendővel tartja be az orrát a bűz miatt, akkor jön majd a nagy fölfedező, aki tartályokban fogja ezen nemes és hasznos gázt fölfogni és ezt a patentirozott „csonoplyai bouque“-ból le fogja pipálni darmstadt Merk uramat, az újabb gyógyszerek híres fölfedezőjét, — mert a „Bácska“-ban alapos tudomány, és chemical műszerekkel, no meg leendő statisztikával le fogja írni, mi mindenre jó a selyembűbőnek undorító bűze. Todulni fognak oda a betegek akár Berlinbe, midőn Koch híres gyógyszeret fedezte föl a tuberculosis ellen.

Miután a „Gyakorló Orvos“ igazgató tanácsából kimaradt, — hol szintén nem méltatták érdemeit kellőleg, — ezen újabb érdemei elismerésül a nemes-militicsiek készülnék egy szavazatkiebbséggel egészségügyi tanácsosnak megválasztani, mert eddigdel a csonoplyaiak érdemeit kellőleg nem méltatták meg.

Most pedig végzem én is jó Kabos urammal, hogy „távol legyen tőlem minden rossz gondolat a falusi kollégák ellen“, — de oda tesszem, őrtse meg az, akít illet.

Hogy is mondja Arany János :

Nagy volt volna a tudónak

az ő tudománya,

De mi haszna, ha kevés volt

a vágót dohánya.

Dr. Donoszlovits Vilmos.

CSARNOK.

A zászlószege.

(Folytatás.)

— Fogadjá részvéteimet igazgató ur! Ugy-e bár a „hentesek szövetsége“ valami tengeri vállalatot szervez?

— Hogyan!

— No, mondok, hogy valami hajót páncéloztát; illetve egy gálya felszereléséről van szó, és önök ennek az árbo-cát kívánják e szögekkel körülvenni, a mely azonban átmenetileg zászlórúd gyanánt fog alkalmaztatni?

— Mi jut önnek eszébe? Már miért?

— Hát miképen képzel ön, ilyen jezsuita nagy kalapu ezer szöveget egy normális termetű zászlónyélbe beverhetőnek?

— Nem képzelem sehogy sem. Elvégre a dolog egyszerűen megoldható. Tartalék-rudakat készítettünk; ezeknek száma a szükséghez képest és tetszés szerint szaporítható.

— Vagy ugy! No erre nem gondoltam. És hány napig fog tartani az ünnepe! ? Mert hiszen ezer szög beverése, s ugyanannyi jelmondat elharsogása nem csak kivételes izomkészséget, nem csak enormis hanganyagot, de időt is kíván.

— Ah, ez nagyszerű! Ez a naivitás valóban megható. Csak nem gondolja, hogy ott valamennyi szög beveretik. Ime, a pékek szövetsége most szervezkedik, azok is zászlóavatáson kezdik. Ezeket a szöveget, — öt-hat főemberét kivéve, — eladjuk a pékeknek fél áron. — Nyernek rajta ök is, nyertünk mi is.

— Bocsnát, erről ne beszéljünk fennhangon; ezt én nem tenném.

— Persze, hogy ön nem tenné, mert önben a vállalkozási szellemnek nyoma sincs; hiszen ön nem is látszik almodni arról, milyen jól ki van ez eszelve, milyen lucratív dolog ez. Nézze ön, itt van a szamosujvári püspök levele, 30 forint küldött a megfizetésért egyenértéke fejében. A báni tábla elnöke közvetve már szintén tudakozódik a támogatás gyakorlati mértéke felől. Így megy ez sorban. Elenyészőleg kevés az olyan hitvány ember, a ki a nevére már megvésett szöveget üres szövekkel küldi vissza.

— No ez igazán derek, — rebegtem elképvede e bátor cinizmuson, — aszerb királyról csak nem feledkeztek meg igazgató urék? Az iparbarát híreben áll.

— Ah, hagyjon fel vele; ez az ember épen azok közül való, a kiknek az ipar iránt semmi érzékük nincsen.

— Mert nem fizette meg a megfizetést, ugy-e? No ne hamarkodja ön el az itéletet; a Takova-rend készlete még nem merült ki. — Hanem én mégis azt mondom, legyen önöknek gondjuk arra, hogy ez a zászlónyél valahogy a szögekkel megfizetett egyének kezébe kerüljön, mikor önök is közelben járnak, mert ebben az eljárásban van valami,

a mi a felhívott pártfogók jóhiszeműségére nézve pogány módon sértő.

— Bah! Ki fog idealisták fantazmagóriáival törődni? . . .

*

Teljesen kiábrándulva tértem haza. Ott ültem megint íróasztalom mellett.

Ezek az emberek engem nagyságos urnak neveztek. Milyen, de milyen öszezsgorodott törpe voltam, mikor őket komolyan vettem.

Azt mondták: lobogót szereztek be. Nem igaz. Nem szerezték be. Az árával most is adósak.

Azt mondták: szent a cél, melyet a jelvény képvisel. Semmirevaló álság. A szögek árán, a kegyes jöltevők kicsalt adományán — adósságot akarnak fizetni, házat akarnak venni.

Iparunk „előharcosai,-nak neveztek bennünket. Most látom, hogy nem ezer bajnok ez, még csak nem is ezer furdézer, hanem ezer — balek.

Nem egy nemes törekvés szárnya ez a lobogó, de — mutyisták kópenyege.

*

Hálásan köszönöm önöknek hölgyeim és uraim, ezt a kegyes részvételt, mellyel rám tekintenek, hogy én ezt a dolgot ilyen tragikusan fogom fel . . . Köszönöm! De ne méltóztassanak végképen elcsüggedni miattam.

*

A következő pillanatban egy sugár, egyenruhás fiu nyitott be hozzám. A helyi gyalogezred 5-ik századának 3-ik századában szárnyember.

— Ön is előharcos? Ön is kegyes jöltevő! Legyen üdvöz, nemes bajtársam és kollégám a zászlónyél nevében! Jelét kíván? Meglesz; az ára 2 forint.

Tisztaba voltam magammal. Belehelkedtem a közfelfogás erkölcsibe. Mened-vult decipi, ergo decipiatur. Szegesszeggel!

Mit tettem?

Beszereztem a „Hazai ipar“ című lap egy évi folyamát, melynek vezércikkei a hangzatos frazisokban bővelkednek; körülvettem magamat a hazafias költemények anthológiáival; egyszersmind a lapok nyiltéri rovatában közzétettem a következő hirdetést:

„Zászlószegek beverésénél alkalmazandó jelmondatokra megbizásokat mindig elfogadok és tetszés szerint, kötött vagy kötetlen jelleggel a n. é. közönséget készséggel és pontosan kiszolgálom. Megrendelések naponta d. e. 10—11, d. u. 3—4-ig. — Tömeges megrendeléseknél 5% árleengedés.

Eszemem hasznosnak bizonyult. Itamar két segédgel dolgozom. Az ország minden részéből érkező megbizásoknak alig tudok eleget tenni. Es noha a III. oszt. kereseti adóm gyilkos módon föl lett srólva: üzletem pompásan megy; és a hentesek szövetségének építendő palotájával szemben levő telket már megvettem s az árucsarnokkal szemben szintén házat építek.

Megjegyzem még, hogy papirkosaram fenekeről a félbehagyott tűzokádó cikket újra elővettem és azt — a zászlószegekből vett tanulsággal megtoldva, — legközelebb sajtó alá adom.

Kozma László.

Szerkesztői tüzenet.

Gyors-rajzoló Zombor. Legyen szíves bennünket a redactióban meglátogatni, hogy a tudva levő ügyben értekezhessünk. Annyit már előre is mondhatunk, hogy a beküldötték között van sok jó dolog. Fekete J. Tárca küldeményét átolvasva annyira jónak találuk, hogy szíves engedelmével azt lapunk július 1-én megjelenő számában közöljük, mely ezer példányban lesz széjjel küldve.

Nyiltér!!

„Hanna-sör“.

A Hanna malátagyár és gőz-sörfőzde (tulajdonosa Fischer József Mährsch-Neustadban) nem rég két budapesti vendéglőben, számos budapesti vendéglős és étteremtulajdonos jelenlétében kóstolópróbára nyújtott Pilzeni versenysör (Hanna-sör, nevezte) mind inkább elterjed. A sörszakértők egyhangu ítélete szerint ez a különös világos színe tömög és súlyos habja valamint kiválóan kellemes komló-kesernyője által kitűnő remek termék, arra van hivatva, hogy a pilzeni sörnek komoly konkurenciát csináljon. Nincs e sörön kívül még egy második mely mindazokat a tulajdonokat, amelyeket a pilzeni sörben dicsérnek, annyira magában egyesítene s nincs tehát kivüle még egy, mely a pilzeni sörrel vetélkedhetne.

A Mährisch-Neustadtban termelt Hanna-sör ezen tulajdonságai miatt a most éppen Bécsben lefolyt sörkonkurrencia és élelmiszer kiállításban, dacára annak, hogy a világ minden részéből mintegy száz sörfaj verélkedett, a legnagyobb díjak egyikével az ezüst állami éremmel lett kitüntetve és nem fér hozzá semmi kétely, hogy ez a nemrég Bécsben, Brinnben, Drezdában, Boroszlóban sőt újabb időben Párisban is nagy sikerrel meghonosított sör Magyarországon is szert fog tenni számos barátra.

Megrendelések hordókbán á 25, 50, 100 liter és üvegekben á 50 darab ládanként intézendők a budapesti főképv. lösg címére: Bauer Lajos, és Testvére, V., Arany János-u. 9.

Hirdetések.

Befőzni

való félérett és enni való érett nagyszemű valogatott spanyol meggyet, őszi és hajszin barackot 5 kilós csinos kosarakban gondosan csomagolva 1 frt 26 krért szállít

Hofmann A.

Nyiregyháza.

Magyarország.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS dr.**, orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabbi eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tözsei tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe száll minden korrupcióval és közéletünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a öközrdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország“ előfizetési ára:

Szerkesztőség:
VIII ker.,
Fhg Sándor-utca
2. sz.

Egész évre . . . 14 frt — kr.

Félévre 7 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 frt 50 kr.

Egy hónapra . . 1 frt 20 kr.

Kiadóhivatal
IV. ker.,
Rostély-utca
2. sz.

Birtokvételei.

Készpénzfizetés mellett kerestetik azonnali megvételre

egy nemesi birtok

200.000 frti menő árban

és

egy uradalom

600.000 frtig menő árban.

Kívántatik: Jó szántóföld, értékes erdő, kastély és jó gazdasági épületek.

Ajánlatokat csakis birtokosoktól kér

Patz Rihard

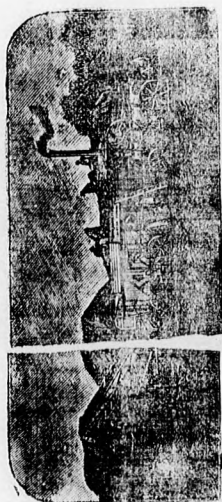
Bécs, IV. ker. Margarethenstrasse 12

Továbbá R. GERRETT & SONS feltalálhatlan 40^o tüzelőanyag megalkarító.

COMPOUND gőzmozgonyokat

Legjobbnak elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköttő r. a. c. c. e. t. Eredeti amerikai szénajutótól vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal. **Sorvezető és szórva vezető gépeket** és mindenemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! Kedvező feltételek!



Kotz Pál

gépész-mérnök
BUDAPEST, Üllői-út 18.

Ajánl 2^{1/2}, 3, 3^{1/2} és 4 lóerejű
szögcs cséplőkészleteket
továbbá 4, 5, 6, 8, 10, és 12 lóerejű

sínes gőzcséplőkészleteket,

hosszú szalmazsákkal, alsó szelével és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahajójával és válaszfal-hengerrel.

Fa- és sémítési eredetű gépeket

GŐZMOZGONYOKAT

Elismert legtisztább
alkalikus

KRONDORFI SAVANYVIZ

Asztali-
és gyógyviz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint ivható gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál.

Borral vegyítve fenséges ital.

Zomborban kapható: Heindlhoffer R., Mayer és Thum, Weidinger S. és Zs. és Strilich Zs. uraknál.

Magyarországi főrotár:

Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János utca 9. szám.

LEONHARDI-féle tenták

a legjobbak. — Csak egyedül valódi, a feltalálótól Leonhardi Aug. Bodenbach. d. E.

ezen  védjeggyel

osztr. cs. k. szab. sz. 36089.

m. k. szab. sz. 48274.

Író-tenták.

Anthracen-tenta kék-fekete
Extrafényes tinta „
Alizarin-tenta, zöldes-kék-fekete
Gallus-tenta,
Weltpost-tenta, } nagyon fekete

Legjobb hig tenták könyvvezetéshez; hártartalan tartóságu írományoknak. — Szabadalmazott eljárásom szerint készítve.

Copir-tenták.

Anthracen-Copir } kitünő kopiákat szolgáltatnak, egyszersmint könyvbevezetésekhez is alkalmas.
Alizarin, író es Copir }
Encre Violette noire }
violette Doppel Copir }
Fekete Weltpost-Copir }
Non plus ultra Copir ad 4—6 Copiát. — Tartós, bankok, biztosítások és tengerügyi levelezéseknek.

Színez tenták. Aptograf-tenta Hektograf-tenta, folyékony tusch, mérnökök és rajzolóknak; tinta-por és kivonat-bélyegfestékek, Copir festékek legszebb másolatok író gépekhez készülékek fehéremű jegyzésekhez, folyékony enyv és gummi, halenyv, fenyenyv; Eau de Labarraque, tentafoltok eltávolítására fehéremű és papírról.

Pecsetviaszkok, bank-viaszk ff. stb. stb.

A legtöbb írókészülék üzletekben a bel és külföldön kapható.

Aláírási felhívás

Tarnóczy tűzoltószér- és gépgyár-részvénytársaság ujjonnan kibocsájtott részvényeire.

A Tarnóczy tűzoltószér- és gépgyár-részvénytársaság, mely 1891. év óta áll fenn és eddigelé 500,000 forint alaptőkéje után az alapszabályszerű leírások és artalék-alapjának megfelelő dotaitója mellett részvényeseinek évenként 6 forint osztalékot fizetett, mi 6% kamatozásnak felel meg, 1894. évi június hó 17-ik napján tartott közgyűlésén elhatározta, hogy jövőre tüzi fecskendők, tűzoltószérek, sárgaréz-, réz-, aczél-árak gyártásán, továbbá víz-, gáz- villamvezetek berendezésén és szakmájába tartozó melleküzletek folytatásán kívül gazdasági, valamint szerszám- és munkagépeknek nagybani gyártását a vállalat munkakörebe felveendi és gyári telepén egy nagy vasöntödét is állit fel.

E czelből az alaptőkének két millió forintba valóafelemelése közgyűlésileg elhatároztatván, az ujonnan kibocsájtandó 15,000 darab 100 forint névértékű bemutatóra szóló részvényekre nevezve ezennel nyilvános aláíras hirdettetik következő feltételek mellett:

1. A 100 forint névértékű bemutatóra szóló részvények kibocsájtási ára részvényenkint 110 forintban határozatik meg, melyből részvényenkint 10 forint a tartalékalapra fordittatik.
2. A részvények aláírása alkalmával, vagy legkésőbb f. é. június hó 26-ig bezárólag a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál Budapesten vagy ezen intézet által meghatározandó fizetési helyeken részvényenkint 30 forint fizetendő
3. A további befizetések ugyanesak a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál következőleg eszközöndök:

- | | |
|--|-----------|
| a) 1894. augusztus 1-én részvényenkint 30 forint, | |
| b) 1894. szeptember 1-én | 25 |
| c) 1894. október 1-én | 25 |
| | ” 25 ” |
| | ” 25 ” |

A befizetésekről ideiglenes térítvények szolgáltatnak ki, melyek az utolsó részletfizetés alkalmával társasági részvényekkel fognak kicseréltetni.

4. A régi részvényesek minden egyes részvény után ugyanesak 110 forint kibocsájtási árban és a fenti feltételek mellett egy-egy újabb részvényre tarthatnak igényt, de kötelesek e részbeni elővételi jogukat 1894 évi június hó 21-ig bezárólag gyakorolni és e czelből részvényeiket a folyó szelvényekkel együtt lebélyegzés végett a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztárnál a fenti határnapig bemutatni, mert ellenesetben e részbeni joguktól elesnek és a fennmaradó részvények az új aláíróknak adatnak ki. Az új részvényesek az 1894-ik évi osztalékban a régi részvényesekkel egyenlően részesednek.

5. A részvényaláírás zárhatáridejéül 1894. évi június hó 26-ik napja tüzetik ki.

6. Túljegyzés esetén az igazgatóság tartatja magának a jogot a feles aláírások tetszés szerinti leszállitására.

Ezen felvételek értelmében kibocsájtott részvényekre 1894. évi június hó 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. és 26-á jegyezni és egyuttal a befizetéseket teljesíteni lehet Budapesten, a Budapest VIII. IX. X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál, Budapesten, Üllői-ut 2. sz.

és a zombori pénzüntezetek utján

Kelt Budapesten, 1894. évi június hóban.

A Tarnóczy tűzoltószér- és gépgyár-részvénytársaság:

Dr. Rosenberg Gyula s. k.
ügyvéd, mint jegyző,

Kossuth Ferencz s. k.
elnök.